

עקרונות של שיעור עתיר חשיבה בהוראה מפורשת

- ✓ הצבת **מטלות מאתגרות** הדורשות הפעלת חשיבה מסדר גבוה (בכתב ובעל פה, בדיון, בעבודה בקבוצה או בהצגת הממצאים לפני קהל).
- ✓ תכנון **מטרות מפורשות** בשני ממדים השזורים זה בזה: מטרות בתחום הבניית הידע הנוגעות לתחום התוכן הנלמד, ומטרות בתחום פיתוח אסטרטגיות חשיבה.
- ✓ שימוש **בכלי הוראה והערכה מתאימים** להוראה עתירת חשיבה, הכוללים אמצעים כמו: שאילת שאלות פתוחות, דיוני דילמות, עבודה שיתופית, פתרון בעיות, עבודה על פרויקטים ולמידת חקר.
- ✓ שימוש במגוון דרכי הערכה לתהליכי למידה, כמו: תלקיט (תיק עבודות), עבודות חקר ומגוון תוצרים.
- ✓ שימוש **בשפת החשיבה** בשיח הכיתתי (שימוש במילים כמו: לשאול, לשער, להניח, להסיק, לנתח, להעריך, לטעון ולנמק
- ✓ **הוראה מפורשת של אסטרטגיות החשיבה**: הוראה המכוונת את התלמיד להבנות בעצמו ידע מפורש אודות אסטרטגיות חשיבה ותהליכי חשיבה שהוא עובר. ידע כזה נקרא בספרות ידע מטה-אסטרטגי. ידע זה הוא על מאפיינים כלים של אסטרטגיות החשיבה וכולל: שיון האסטרטגיות, מתי, למה ואיך להשתמש בהן
- ✓ טיפוח **חשיבה מטה-קוגניטיבית**: חשיבה על חשיבה (מטה-קוגניציה) מאפשרת לתלמידים להרהר בתהליכי חשיבה שהפעילו במהלך השיעור, להפוך אותם לנושא השיעור, לדון מה היה מוצלח ומה לא מוצלח ובהפקת לקחים לעתיד.
- ✓ **אזירה כיתתית תומכת, מכבדת ומעודדת** להעז לחשוב בפתוחות וביצירתיות, ללא שיפוט ולהעביר לתלמידים מסר שמותר לטעות.
- ✓ **פיתוח נטיות חשיבה**, כמו: סקרנות מתמשכת, רוחב אופקים והרפתקנות, חתירה להבנה, תכנון וחשיבה אסטרטגית, זהירות אינטלקטואלית, חיפוש סיבות או נימוקים והערכתם, מטה-קוגניטיביות.